

БЪЛГАРСКАТА УНИВЕРСИТЕТСКА АРХИВИСТИКА – ТЕОРЕТИЧНО РАВНИЩЕ, УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ПРОФИЛИ

VIII КОНФЕРЕНЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ „АРХИВИСТИКА И ДОКУМЕНТАЛИСТИКА“

Доц. д-р Русалена Пенджекова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – Филиал Смолян

Резюме. Статията представя информация за проведената на 10 и 11 април 2014 г. VIII по ред научна конференция на тема: Българската университетска архивистика – теоретично равнище, учебно съдържание и професионални профили, организирана от катедра „Архивистика и помощни исторически дисциплини“ в Историческия факултет на Софийския университет, съвместно с Държавна агенция „Архиви“ по повод деня на специалност „Архивистика и документалистика“ – 18 април. Проследени са в ретроспекция проведените седем предходни такива конференции в периода 2005 – 2013 г. Направен е кратък обзор на докладите на участниците в настоящата конференция. В заключение са отбелязани някои от проблемите и перспективите пред българското университетско професионално образование по архивистика.

Keywords: Scientific Conference on Archivology; Bulgarian university archival science; University archival readings; Archival science and documentaries; professional university education and qualification in archival science

На 10 и 11 април 2014 г. в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе VIII поред научна конференция на тема: ***Българската университетска архивистика – теоретично равнище, учебно съдържание и професионални профили***, с която тази година катедра ***Архивистика и помощни исторически дисциплини*** в Исторически факултет на Софийски университет, съвместно с ***Държавна агенция „Архиви“***, отбеляза деня на специалност ***Архивистика и документалистика – 18 април***.

Трябва да поясним, че 18 април, от една страна, съвпада с рождената дата на акад. Иван Дуйчев (18. 04. 1907 г.), който основателно е считан за патрон на откритата през учебната 2002/2003 г. специалност ***Архивистика и документалистика*** в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Кли-

мент Охридски“. От друга страна, на същата дата – **18 април**, но през 1952 г., е обнародвано известното *ПМС № 344 – За организиране на Държавен архивен фонд и одобряване на Правилника на Архивно управление към Министерството на вътрешните работи*¹⁾. Именно с този правителствен акт се свързва началото на професионалното архивно образование у нас. Съгласно разпоредбата, съдържащо се в т. 10 на посочения документ, в Софийския университет към Философския факултет се открива *профил архивистика* с 5-годишен срок на обучение, т.е. със статут на университетска специалност.

Въпреки последвалото преобразуване на специалността в надграждаща специализация към специалност *История*, българската университетска архивистика се утвърждава като съвременен професионален образователен модел. Откриването на специалност *Архивистика и документалистика* през учебната 2002/2003 г. бележи началото на нов етап в историята на българското архивно професионално образование и квалификация. Посочената специалност е наследник на постиженията на цяла плеяда от университетски преподаватели, сред които акад. Иван Дуйчев, проф. Тодор Боров, доц. Мария Матеева и много други, които през втората половина на ХХ в. целенасочено и системно изграждат основите на българската университетска архивистика²⁾.

Коректно е да отбележим, че през изминалите вече 12 години откриването и последвалото утвърждаване на специалност *Архивистика и документалистика* в Софийския университет са неразривно свързани с научноизследователската и учебно-преподавателската дейност на проф. д-р Андриана Нейкова³⁾. Именно по нейна инициатива от 2005 г. досега **18 април** официално се чества в Историческия факултет като Ден на специалност *Архивистика и документалистика*, който се отбелязва с организирането на съответните *Университетски четения по архивистика* във формат на научна конференция. Същото заглавие има и специализираната поредица, в която се публикуват разработките на участниците в конференциите⁴⁾.

Ретроспекция за конференциите

За да представим подобаващо и да осмислим коректно постигнатото от проведената през тази година VIII поредна конференция, логично се явява необходимостта да припомним в тематичен аспект състоялите се досега научни форуми. През периода 2005 – 2013 г. са проведени седем конференции, посветени на актуални проблеми на теоретичната архивистика, архивните институции, професията „архивист“ и университетската архивистика.

Първата проведена такава национална научна конференция на 18 – 19 април 2005 г. е на тема: *Българската университетска архивистика като образователен модел – история и бъдеще*. Намеренията на организаторите и участниците тогава са в бъдеще **18 април** да се утвърди като *Ден на специалността*, а конференцията да се провежда редовно занапред и да се превърне

в научен форум на преподавателите по архивистика, докторантите и студентите, както и на работещите в архивите специалисти.

През 2007 г. е проведена втората научна конференция от този формат, която е посветена на 100-годишнината от рождението на акад. Иван Дуйчев.

Поредният научен форум на тема *Българските архиви и университетската архивистика през XXI век* се реализира през 2008 г.

Четвъртата конференция *Европейските архивни приоритети и българската архивна реформа*, включително и кръгла маса на тема: *Българските архиви и професията „архивист“ в Европейския съюз*, е осъществена през 2010 г.

Денят на специалността е отбелязан с конференция и през 2011 г., а темата е: *Съвременната класическа архивистика и българската университетска компютърна архивистика – взаимодействие, политики, стратегии*. Тя е реализирана в два модула: *Съвременните архиви, българската университетска архивистика и възможности за междуинституционално сътрудничество; Специалност „Архивистика и документалистика“ – постижения, проблеми, перспективи*.

През 2012 г. специалност *Архивистика и документалистика* заслужено отбеляза своя първи юбилей по повод 10-годишнината от своето официално откриване през учебната 2002/2003 г. в Софийския университет, което събитие съвпадна с един още по-респектиращ юбилей, свързан с 60-годишнината на българското професионално архивно образование. Темата на юбилейната конференция: *Архиви, професия и образование – реалности и стратегии*, бе основателен повод за равностметка на постигнатото и надежда за бъдещето на българската университетска архивистика, както и на професията „архивист“ в условията на съвременното мрежово общество⁵⁾.

Законова по своя характер бе и VII научна конференция на тема: *Философия на архивното познание и постижения на българската университетска архивистика*, която се проведе 18 април 2013 г. Целта ѝ бе да се проследи развитието на съвременната българска теоретична архивна школа и нейните постижения в контекста на общата архивна теория като интегрално научно познание. Най-същественото постижение обаче бе прецизирането от проф. Андриана Нейкова на основополагащия в парадигмата на архивното познание термин *Архивология* в предложените от нея значения на *Наука за архивите* и *Обща теория за архивите*, които предлагат възможности за съвременна философско осмисляне на постиженията на теоретичната архивистика във всичките ѝ направления, респ. научни дисциплини, които с течение на времето се обособяват и развиват относително самостоятелно⁶⁾.

Направеният ретроспективен преглед дава възможност да се проследи постигнатото през тези години и да се обоснове логичният избор на темата за тазгодишната осма поредна конференция, която, от една страна, се явява

индикатор за нивото на университетското архивно познание, а от друга – за равнището и бъдещето на професионалното архивно образование.

VIII научна конференция

*Българската университетска архивистика – теоретично равнище,
учебно съдържание и професионални профили*

Както вече отбелязахме, научният форум бе проведен на 10 и 11 април 2014 г. Конференцията по традиция откри проф. д-р Андриана Нейкова, която приветства участниците и гостите.

Кратко слово произнесе и ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. д.и.н. Иван Илчев, който обърна специално внимание на дългогодишното ползотворно сътрудничество между Държавна агенция „Архиви“ и Софийския университет в лицето на катедра „Архивистика и помощни исторически дисциплини“ при Историческия факултет. Проф. Илчев изрази надежда, че сътрудничеството, конференциите и съответните издания трябва да продължават, за да допринасят и в бъдеще Софийският университет, в частност Историческият факултет, да заемат първото място сред университетите не само в България, но и почетно място сред водещите европейски университети.

Поздравления поднесе и деканското ръководство на Историческия факултет, представено от доц. д-р Тодор Попнеделев, който изрази задоволството си от препълнената зала, което всъщност се дължи единствено на усилията и ентузиазма на организаторите на конференцията. *„Пожелавам ви тази осма среща да даде импулса за следващата, но и още нещо – нека да продължат да излизат изданията, които вие започнахте. Те винаги имат какво да дадат на младото поколение архивисти, което се възпитава в нашия факултет“*, заключи той.

Участниците в конференцията бяха приветствани и от председателя на Държавна агенция „Архиви“ г-н Иван Комитски. Той подчерта, че счита за изключително престижно и ползотворно сътрудничеството между двете институции в името на развитието на науката и практиката, защото *„Архивистика“ и нейното приложение в живота са изключително важни за обществото*. Сподели, че архивите, съвместно с останалите институции на паметта в лицето на библиотеките и музеите, са призвани да играят ключова роля за опазването на националната идентичност. Г-н Комитски отбеляза, че именно конференцията предоставя трибуна за обсъждане на постиженията и проблемите, чието решаване ще бъде от интерес на цялата архивна колегия. В заключение се спира на ролята на новите информационни технологии, които превръщат архивистиката в мост между миналото и бъдещето, което, от своя страна, дава възможност за съвсем обозрими перспективи в близко бъдеще.

При откриването на разглежданата конференция проф. Андриана Нейкова, в качеството си на научен редактор и съставител, представи третия

том от поредицата **Университетски четения по архивистика**. Изданието е посветено на българските университетски преподаватели по архивистика, допринесли за утвърждаването на **архивологията – науката за архивите**, и на специалност **Архивистика и документалистика**, като национален образователен модел. Споменатият том е електронно издание, съдържащо материалите от миналогодишната VII конференция и е обособен като Част I от бъдещия Том III на поредицата. Намеренията са посоченият сборник да бъде допълнен и с Част II, в която ще се публикуват докладите от настоящата конференция. Изданието е иновационно по своя характер, съчетавайки двата формата – електронен и типографски, което отговаря на изискванията на различните категории читатели. „Сред тях са както утвърдени специалисти с интереси към постиженията на съвременната теоретична архивистика и университетското професионално образование, така и студентите в специалност **Архивистика и документалистика**. Свидетели сме, че младите хора днес са изцяло адаптирани в технологично отношение и като поведение към реалностите и възможностите, предоставяни им от информационното мрежово общество. Предимно за тях сме подготвили електронния вариант на сборника. За традиционалистите, които остават верни на книгата в нейния класически формат, ще осигурим съответния традиционен сборник. Следователно, като организатори на поредната научна конференция, се стремим да покажем една модерна форма, приложима при създаването на модерни ресурси за професионалното обучение по архивистика, осъществявано от специалност **Архивистика и документалистика** към Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“⁽⁷⁾, пише в предговора към изданието научният редактор и съставител проф. Андриана Нейкова.

Без съмнение реализираните до момента три тома имат своето място като оригинално алтернативно научно издание по проблемите на съвременната университетска архивология, която е сложно по своя характер, интегрално научно познание.

С доклади се представиха общо 19 участници. Същинското начало бе дадено с официалния доклад на проф. д-р А. Нейкова на тема: **Специалност „Архивистика и документалистика“ и професионалните профили на дипломираните архивисти в информационното мрежово общество**. Представеният доклад бе емблематичен и зададе параметрите и насоките за по-нататъшната работа на конференцията⁽⁸⁾.

Авторката представи учебното съдържание на утвърдената вече като национален образователен модел във връзка с обучението и подготовката на архивисти специалност **Архивистика и документалистика** в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тя сподели, че възпитаниците на специалността вече се открояват като професионално

съсловие на архивисти специалисти, притежаващи университетски дипломи, които им позволяват да упражняват професията архивист в държавите членки на Европейския съюз, сред които е и Република България. Проф. Нейкова отбелязва повишения интерес към тази професия поради широките възможности, които тази професионална ниша предлага. Тя поясни, че новите реалности и изискванията на работодателите позволяват да се очертаят различни професионални профили на архивиста специалист в сравнение с утвърдения вече класически профил историк-архивист. Авторката отбелязва, че са необходими архивисти с различни професионални профили, които съответстват на типологията на съвременните архиви: учрежденски архиви, държавни исторически архиви, архиви в музеите и библиотеките, архиви в публичния частен сектор, частни архивни институции и т.н. Тя подчерта, че работодателите са постоянен коректив за предлаганото учебно съдържание и практическо обучение в рамките на специалността, поради което учебните планове в различните образователни степени (ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“) се отличават със специфичната си структура и балансирано съотношение между учебните дисциплини – профилирани, исторически, информационни, юридически, управленски и пр. В заключение проф. Нейкова очерта постиженията, проблемите и предизвикателствата пред съвременното българско университетско архивно образование.

Проф. д-р Юри Тодоров (СУ) изнесе доклад на тема: *Електронни документи, архиви и дигитализация*. Той се спря на понятието машиночитаем документ, на различните машиночитаеми формати и възможностите за реален достъп до данните, които те създават. Авторът посочи т.нар. метаданни като основно средство за преодоляване на недостатъците и надеждно средство за трайното съхранение и използване на съответната информация.

Доц. д-р Анна Кочанкова (СУ) представи доклада: *Институционалният анализ в архивните програми: няколко методологически съображения*. Тя аргументира значението на институционалния подход и различните форми и нива на институционален анализ в контекста на широкото поле на архивното познание.

Доц. д-р Русалена Пенджекова (ПУ „Паисий Хилендарски“ – Филиал Смолян): *Изворознанието – пресечна точка между професионалните отговорности на архивистите и историците*, насочи вниманието към пресечните точки между професионалните отговорности на архивистите и историците в областта на дисциплинарното поле и методическия инструментариум на *изворознанието* като наука. Тя подчерта, че по същество дейностите на двете професионални съсловия по осигуряване на дълговечността на паметта на обществото се пресичат именно по отношение на работата с документалните свидетелства, като основни носители на ретроспективна информация за миналото на обществото и цивилизацията. Авторката обоснова необходимостта

от използването на по-съвременни и адекватни от научна гледна точка термини, съответстващи на сложността на природата на документите в качеството им на исторически извори.

Актуални проблеми на археографията в България разгледа доц. д-р Анка Игнатова (ВТУ) в своето изложение. Тя направи преглед на най-новите издания и публикационни центрове в България.

Проф. д.и.н. Стефка Петкова представи: **Четения по архивистични дисциплини извън специалност „Архивистика“**. Авторката сподели личния си опит от преподаванията по различни дисциплини от цикъл **архивистика**, които фигурират като общообразователни или профилирани в различни университети и специалности извън четенията в Софийския университет. Тя представи наличния кадрови потенциал по тези дисциплини в някои от българските университети.

В доклада си **Конструирането на украинските национални митове след 1991 г.** доц. д-р Дарина Григорова (СУ) обърна внимание на проблема за паметта и актуалността на темата предвид случващите се в Украйна събития понастоящем. Тя проследи паралелните проекти за „зараждането на украинската нация“.

На въпроси, свързани с възможностите за развитието на професията архивист въз основа на богатия си практически опит се спря Ивелина Караилиева (*директор на дирекция „Регионален държавен архив“ – В. Търново*) в доклада си на тема: **Професията „архивист“ – перспективи за развитие. Размисли на един практикуващ архивист**.

Актуален бе и докладът на гл. ас. д-р Ивайло Аврамов (СУ) на тема **Спецификацията MoReq в ролята на международен стандарт**. Той разгледа въпроса за стандартите в областта на архивистиката и по-специално аргументира тезата, че спецификацията **MoReq** на практика играе ролята на стандарт, който дава възможност за обемане на процесите по целия „жизнен цикъл на документа“.

В доклада си на тема **Предизвикателства пред интердисциплинарните изследвания в съвременната архивистика (документални извори за дейността на д-р Д. Моллов)** д-р Камелия Божилова представи неизвестни документални свидетелства за личността на д-р Д. Моллов и сподели полезността от изработването на справочник от вида „идеален опис“ при реализирането на биографични изследвания.

Възможностите и потенциала за създаване на нов формат справочник, разкриващ съдържанието на архивните единици въз основа на практическа работа с определен архивен фонд, обоснова Симеона Найденова (*ЦДА*) в доклада си **Електронният опис-каталог – нов формат архивен справочник**.

Веселина Антонова (*Държавен архив – Русе*) изнесе доклад на тема **Иновативни практики при комплектуване на документи на политически**

партии и обществени организации. Тя сподели добри практики при издирването на потенциални фондообразуватели и комплектуването на документите им чрез създаване на подходящи партньорства.

Проблеми на новия регламент на Научния архив на музеите бе темата на доклада на Давид Нинов (*НВИМ*). Авторът засегна особено актуалните въпроси, свързани с проблемите и статута на научните архиви в музеите.

На въпроси, свързани с богатите възможности за използване от изследователите, които дават архивните справочници от вида „документален обзор“, се спря Цветана Величкова (*НА на БАН*) в доклада си „**За**“ или „**против**“ **документалните обзори.**

Цветан Радулов и Гергана Колева (*НА на БАН*) споделиха опита си при създаването на една документална изложба в съвместния си доклад на тема **Професионалните предизвикателства пред архивиста по пътя на една международна изложба: „Тарас Шевченко и България“.**

В доклада си **Методическият кодекс – гарант за устойчивост на държавната политика в областта на архивното дело** Наташа Бангъзова-Димчева (*ДАА*) представи философията, структурата и съдържанието на новия „Методически кодекс“, изработен в рамките на проект *Разработване, внедряване и оценка на въздействието на усъвършенствана политика в Държавна агенция „Архиви“*, финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. От името на Държавна агенция „Архиви“ авторката направи дарение от 10 комплекта на новия методически регламент на държавните архиви за улеснение на обучението на студентите в специалността.

Интересна и полезна като споделен опит не само за работещите архивисти в сферата на здравеопазването бе темата на Мануела Желязкова („*Многопрофилна болница за активно лечение – Национална кардиологична болница „ЕАД*) – **Електронно управление и дигитализация на учреденския архив в здравните заведения.**

Заслужава да отбележим и участниците в традиционната секция **Гласът на младите**, където бивши и настоящи студенти по архивистика по традиция споделят собствения си практически опит и свежи новаторски идеи.

Дора Тинчева представи изключително интересния си доклад на тема **Акад. Иван Дуйчев: най-добрият архивист сред историците и най-добрият историк сред архивистите.** Тя разгледа „Лекциите по архивистика“ на академик Иван Дуйчев, които заслужено могат да бъдат определени като „Библията“ на българските архивисти.

Хилъри Дженкинсън и неговото научно наследство през погледа на един студент в специалност „Архивистика и документалистика“ бе темата на доклада на Адриана Станчева. Авторката разгледа научното наследство на

английския архивист Хилари Дженкинсън, който обосновава тезата си за водещата роля и професионалната отговорност на архивиста-администратор в процеса на селекция на документите.

Преди дискусиата, във връзка с 65-годишния юбилей на проф. д-р Андриана Нейкова, доц. д-р Р. Пенджекова показва презентация, с която припомни професионалната кариера, научните приноси в областта на **архивологията** и водещата роля на проф. Андриана Нейкова за създаването и утвърждаването като национален образователен модел на специалност **Архивистика и документалистика** в Софийския университет.

*Със съжаление трябва да отбележим, че почти веднага след конференцията единственият действащ професор по **Архивистика и документалистика** в нейно лице бе необяснимо пенсиониран, въпреки че законът за висше образование позволява удължаване на трудовия договор на професорите с три пъти по една година. По този начин специалността, а и СУ, се лишава от интелектуалния двигател на специалност **Архивистика и документалистика** и от един изключителен и уникален специалист като проф. Нейкова. Това, на свой ред, логично предизвиква безпокойство за бъдещето на тази специалност!*

Като цяло, представянето на участниците в конференцията заслужава най-висока оценка от научна и професионална гледна точка.

Една равностетка с много въпросителни...

Проведената заключителна дискусия гравитираше около проблемите на професионалното образование и квалификация в мрежовото общество. Изтъкната бе необходимостта от провеждането на съвместни работни срещи между представителите на ДАА, университетските преподаватели и работодателските организации, за да може да се създаде по-благоприятна среда за професионален диалог между всички заинтересувани страни. Конференцията заслужено бе оценена от участниците и гостите като една от най-успешните и ключови с оглед бъдещото развитие на специалност **Архивистика и документалистика**.

Очевидно проведените досега конференции доказват, че те допринасят за провеждането на необходимия професионален диалог в българската архивна колегия. А публикуването на материалите от тях засилва научния интерес към проблемите на съвременната теоретична архивистика, университетското професионално архивно образование и професията „архивист“.

По-важно е обаче да си зададем въпросите, които остават с много неизвестни засега отговори: *Какви трябва да бъдат хоризонтите на добрия специалист архивист в неговата професионална сфера?; Какъв архивист е нужен на съвременното общество?; Какво е бъдещето на специалността и професията?!*

Респективно това поставя и въпроса за адекватния образователен модел, необходим за обучението на модерните архивисти ерудити, които ще могат

да действат самостоятелно и творчески в процесите по формирането, съхраняването и ефективното използване на публичните документални и архивни ресурси.

Както е видно, досега специалност *Архивистика и документалистика* успешно функционираше в системата на българското висше образование, отговаряйки на определени обществени нагласи и очаквания към професията **архивист**. Новите изисквания към архивистите от обществото в условията на промяна на информационно-технологичната парадигма доказват, че **архивистите специалисти** имат своето място и то не може да бъде компенсирано от участието на различни специалисти (информатици, филолози, историци и др.) в процеса на обучение. По-важното в случая обаче е какъв е потенциалът за развитие на създадения до момента образователен модел за професионално обучение по архивистика оттук насетне. Дали в този му формат и сегашно състояние не е вече изчерпан!?

Подобен въпрос е провокиран от няколко основни проблема във връзка с осъществяването на качествено университетско образование по архивистика. Очевиден времето на **историка-архивист** – продукт на класическото архивно образование, вече отминава. Съвременните пазарни условия, изискващи специфични знания, умения и компетенции, са индикатор за нов тип **архивисти специалисти**, които успешно могат да се реализират във всяка административна структура на публичния и частния сектор.

От друга страна, протичащите процеси в европейското пространство за висше образование по формирането на новия образователен модел – „*обучение, ориентирано към студента и базирано на постигнати резултати*“, и утвърждаването на европейската система за трансфер на кредити налагат съответните стандарти при изготвянето на учебните планове и учебните програми, които са изцяло насочени към обучаемия и потребностите на работодателите от определен тип специалисти. Това, на свой ред, означава подготовка на висококвалифицирани специалисти, при чието обучение да са спазени и общите национални и европейски рамки (Национална квалификационна рамка и Европейска квалификационна рамка).

По отношение на обучението на архивисти логично се стига до въпроса: Къде и в рамките на кой университет и факултет може да се осъществява качествено обучение на архивисти специалисти? Какъв е осигуреният интелектуален капацитет от хабилитирани и нехабилитирани преподаватели с профил *Архивистика и документалистика*, които да провеждат висококачествено обучение и да осигуряват акредитация на подобна специалност?

За съжаление, равностетката показва, че колегията на университетските преподаватели по архивистика е все още недостатъчна и разпръсната из различни университети. Липсва автономен образователен център от вида школа

или институт, в който да бъдат привлечени най-добрите специалисти, които, на свой ред, да гарантират качествено обучение. Трудно би било при последващи акредитации липсата на хабилитирани преподаватели по архивистика да бъде компенсирана от специалистите историци. Модерно обученият **архивист** трябва да притежава преди всичко знания, умения и компетенции по профилирани архивистични, информационни, юридически и управленски дисциплини, които, от своя страна, да бъдат обезпечени с нужния преподавателски състав с необходимия професионален профил.

В заключение е коректно да отбележим, че българското професионално архивно образование и ангажираните с него специалисти на този етап от своето развитие са на особен кръстопът, защото трябва да открият своя ЕКЗОДУС (от лат. *изход*), респективно БЪДЕЩЕ.

БЕЛЕЖКИ

1. Държавните архиви. По повод 50 години от излизането на Указ 515. Изд. На ГУА при МС. С., 2001, с. 14-15.
2. Пенджекова, Р. 60 години българска университетска архивистика и 10 години специалност „Архивистика и документалистика“ в СУ „Св. Климент Охридски“. В: Университетски четения по архивистика. Т. II, София. 2013, с. 233 – 235.
3. Пенджекова-Христева, Р. Живот и познание, персонифицирани в мисия за каузата на българската университетска архивистика. Пловдивски университет, 28 февр. 2014, 20 – 21.
4. Вж. „Университетски четения по архивистика“, Т. I; Т. II; Т. III и Електронна библиотека по архивистика и документалистика: <http://electronic-library.org/>).
5. Пенджекова, Р. 60 години българска университетска архивистика и 10 години специалност „Архивистика и документалистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Исторически преглед, 2012, кн.3 – 4, с. 258 – 274.
6. Пенджекова-Христева, Р. Философия на архивното познание и постижения на българската университетска архивистика.. PHILOSOPHIA, 05.10.2013: <http://philosophia.bg>
7. Университетски четения по архивистика. Т. III. Част I. Философия на архивното познание и постижения на българската университетска архивистика. Научен редактор, съставител и предговор А. Нейкова. С.: Електронно издание. 2014, с. 5 – 6.

**BULGARIAN UNIVERSITY ARCHIVAL SCIENCE –
THEORETICAL LEVEL, EDUCATIONAL CONTENT
AND PROFESSIONAL PROFILES**

Abstract. The article presents the VIII Scientific conference “Bulgarian University Archival Science - Theoretical Level, Educational Content and Professional Profiles”. This conference was organized by the Department of Archival Science and Auxiliary Historical Subjects of the Faculty of History at Sofia University, together with the State Archives Agency - on the occasion of the Archival Science and Documentary Day. A retrospection shows the previous six scientific conferences from 2005 to 2013. The conclusion marks some problems and perspectives in front of the Bulgarian university professional education in Archival Science.

✉ **Dr. Rusalena Pendzhekova, Assoc. Prof.**
Plovdiv University „Paisii Hilendarski“ – Branch Smolyan
32, Dicho Petrov Str.
4700 Smolyan, Bulgaria
E-mail: rusalena@abv.bg

МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ
INTERNATIONAL
EXPERIENCE

ENTER

ENTER STUDY DAYS 2014

ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА И ИНОВАЦИИ

Как да използваме околната среда за постигане
на иновативни компетентности

Международен опит International Experience

European Network of Learning and Teaching in Agriculture and Rural Development (ENTER) е европейска асоциация, чиято цел е да подпомага усъвършенстването на процесите на преподаване и учене в областта на селското стопанство.

ENTER е основана през 2002 г. след обединяването на REIFEА и IPAC – западноевропейски и източноевропейски консорциуми, които дотогава работят в направление. Днес Асоциацията предоставя среда за споделяне, развиване и внедряване на нови стратегии и методи за обучение на учителите чрез усъвършенстване и модернизирани учебни планове, обмен на преподаватели и студенти, разработване на проекти.

През 2014 г. Вахенинген – Холандия, е домакин на ENTER Study Days 2014 – Environment and Innovations. Основна тема на конференцията е как да бъде използвана околната среда за постигане на иновативни компетентности.